

UCHWAŁA Nr 180 RADY MINISTRÓW

z dnia 9 listopada 1970 r.

w sprawie funduszu socjalnego w przedsiębiorstwach państwowych.

W celu usprawnienia gospodarki zakładowymi urządzeniami socjalnymi i kulturalnymi oraz świadczonych dla zatrudnionych i członków ich rodzin usług socjalnych i kulturalnych, na podstawie art. 9 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111), Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała stosuje się do:

- 1) przedsiębiorstw państwowych, z wyjątkiem państwowych przedsiębiorstw rolnych,
- 2) przedsiębiorstw w budowie i zarządów inwestycji, zwanych dalej „przedsiębiorstwami”.

§ 2. Przedsiębiorstwa tworzą fundusz socjalny przeznaczony na finansowanie zakładowej działalności socjalnej.

§ 3. 1. Zakładowa działalność socjalna obejmuje świadczenie usług socjalnych i kulturalnych dla wszystkich zatrudnionych w przedsiębiorstwie pracowników i byłych pracowników tego przedsiębiorstwa będących emerytami lub rencistami oraz członków ich rodzin.

2. Usługi, o których mowa w ust. 1, przedsiębiorstwo świadczy w drodze prowadzenia urządzeń socjalnych i kulturalnych albo w drodze korzystania z takich urządzeń prowadzonych przez inne jednostki. Do urządzeń socjalnych i kulturalnych zalicza się w szczególności: domy wczasowe, ośrodki turystyczne oraz wypoczynku niedzielnego i świątecznego, placówki kulturalno-oświatowe (domy kultury, kluby, świetlice), urządzenia sportowe, obiekty wczasowe dla dzieci i młodzieży (kolonie), przedszkola, świetlice dziecięce, żłobki i inne urządzenia opieki nad dziećmi i młodzieżą, ośrodki sanatoryjne.

§ 4. 1. Fundusz socjalny tworzy się:

- 1) z opłat osób i jednostek organizacyjnych korzystających z usług zakładowej działalności socjalnej,
- 2) z przelewów z funduszu zakładowego, określonego ustawą z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78), oraz z innych funduszy w części przeznaczonej na cele socjalne i kulturalne stosownie do obowiązujących przepisów,
- 3) ze środków finansowych przekazanych przez organizacje społeczne na cele socjalne i kulturalne,
- 4) ze środków budżetu Państwa.

2. Środki finansowe wymienione w ust. 1 pkt 4 przeznaczone są wyłącznie na pokrycie kosztów bieżących zakładowej działalności socjalnej.

3. Środki budżetu Państwa (ust. 1 pkt 4) na fundusz socjalny przeznacza się w wysokości ustalonej na rok 1970 w uchwale w sprawie projektu budżetu Państwa normy kw-

towej dopłat ze środków obrotowych przedsiębiorstw do działalności socjalnej i kulturalnej, zmniejszonej o objętą tą normą kwotę dopłat do stołówek i bufetów oraz do ośrodków służby zdrowia i skorygowanej o wyniki finansowe gospodarki rolnej i zakładów usługowych.

§ 5. 1. W planie rocznym wzrost lub zmniejszenie dotacji ze środków budżetu Państwa na fundusz socjalny w stosunku do roku poprzedniego następuje w takim procencie, jaki wynika z ustalonego w narodowym planie gospodarczym dla przedsiębiorstw resortu wzrostu lub zmniejszenia zatrudnienia w stosunku do zatrudnienia w roku poprzednim.

2. Wysokość dotacji ze środków budżetu Państwa na fundusz socjalny wynikająca z tytułu planowych zmian w stanie zatrudnienia (ust. 1) w przedsiębiorstwach zgrupowanych w zjednoczeniu powinna być przeznaczona przez zjednoczenie przede wszystkim na utrzymanie nowych zakładowych urządzeń socjalnych w istniejących oraz w nowo tworzonych przedsiębiorstwach i oddziałach produkcyjnych, jak również na inne potrzeby zakładowej działalności socjalnej.

3. Zmiany w wysokości dotacji ze środków budżetu Państwa na fundusz socjalny, wynikającej z przepisu ust. 1 oraz § 4 ust. 3, następują na podstawie uchwał Rady Ministrów.

4. Wysokość dotacji ze środków budżetu Państwa przeznaczonej na fundusz socjalny przedsiębiorstwa reorganizowanego podlega zwiększeniu lub zmniejszeniu o kwotę dotacji przypadającej na komórki organizacyjne przejmowane lub przekazywane przez przedsiębiorstwo. Wysokość dotacji przypadającej na przejęte lub przekazywane komórki organizacyjne ustala się w kwocie wynikającej z pomnożenia przeciętnej stawki dotacji budżetowej przypadającej na jednego zatrudnionego w przedsiębiorstwie, do którego komórki te należały, przez liczbę zatrudnionych w wymienionych wyżej komórkach organizacyjnych.

5. Cele, na które będą przeznaczone środki funduszu socjalnego, oraz kierunki działalności, o której mowa w § 12, określa przedsiębiorstwo w porozumieniu z radą zakładową na podstawie wytycznych Centralnej Rady Związków Zawodowych, wydanych po uzgodnieniu z Ministrem Finansów i Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac.

6. Nie wykorzystane środki funduszu socjalnego przechodzą na rok następny.

§ 6. Finansowanie inwestycji oraz kapitalnych remontów urządzeń zakładowej działalności socjalnej przedsiębiorstw (§ 3), stanowiących środki trwałe zakładów pracy, normują odrębne przepisy.

§ 7. 1. W celu efektywniejszego prowadzenia zakładowej działalności socjalnej część środków funduszu socjalne-

go tworzonego w przedsiębiorstwach może być scentralizowana w zjednoczeniu.

2. Na środki scentralizowane, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazywane z funduszu socjalnego przedsiębiorstwa:

- 1) środki, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 — na podstawie uchwały konferencji samorządu robotniczego lub rady zakładowej w przedsiębiorstwach, w których nie działa konferencja samorządu robotniczego,
- 2) środki, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 — w porozumieniu z organizacją, która te środki przekazała,
- 3) środki budżetu Państwa i inne środki nie wymienione w pkt 1 i 2 — na podstawie uchwały kolegium zjednoczenia powziętej po porozumieniu z przedsiębiorstwem i właściwym organem związku zawodowego.

3. Wielkość scentralizowanych środków funduszu (ust. 1) powinna wynikać przede wszystkim z dążenia do pełnego wykorzystania potencjału usługowego urządzeń zakładowej działalności socjalnej, w szczególności w celu prowadzenia pod jednym zarządem urządzeń obsługujących pracowników w kilku lub we wszystkich przedsiębiorstwach.

§ 8. 1. Na podstawie uchwały kolegium zjednoczenia może tworzyć rezerwę funduszu socjalnego przeznaczoną przede wszystkim na pokrycie bieżących kosztów, spowodowanych nieprzewidywanymi przyczynami. Jeżeli rezerwa funduszu socjalnego ma obejmować środki, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3, rezerwę tworzy się z uwzględnieniem zasad określonych w § 7 ust. 2.

2. Rezerwa funduszu socjalnego (ust. 1) może być częściowo wykorzystana również na wyrównanie nieuzasadnionych dysproporcji w poziomie usług socjalnych i kulturalnych między przedsiębiorstwami.

3. Rezerwa funduszu socjalnego (ust. 1) może być tworzona po pokryciu kosztów bieżących związanych z prowadzeniem zakładowej działalności socjalnej i utrzymaniem urządzeń na niezbędnym poziomie technicznym.

§ 9. Przy przyjmowaniu do sfinansowania inwestycji socjalnych i kulturalnych realizowanych w przedsiębiorstwach banki kontrolują, czy środki funduszu socjalnego zapewniają pokrycie kosztów związanych z eksploatacją nowych obiektów.

§ 10. 1. W celu zapewnienia prawidłowej gospodarki w zakresie zakładowej działalności socjalnej wymienionej w § 3 oraz działalności wymienionej w § 12 dyrektorzy przedsiębiorstw ustala właściwe formy organizacyjne działalności oraz wyznaczają osoby odpowiedzialne za całość lub poszczególne rodzaje prowadzonej przez przedsiębiorstwa działalności.

2. W wypadkach uzasadnionych zakresem i rozmiarem prowadzonej przez przedsiębiorstwo działalności, o której mowa w ust. 1, może być powołany do realizacji tych zadań zakład działający według zasad pełnego wewnętrznego lub ograniczonego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, jeżeli nie jest to sprzeczne z wytycznymi ministrów koordynujących, o których mowa w § 13 ust. 2.

3. Powołanie zakładu na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego wymaga zgody ministra, któremu podlega przedsiębiorstwo, a na zasadach ograniczonego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego — zgody jednostki nadrzędnej. W stosunku do przedsiębiorstw podporządkowanych radom narodowym powołanie zakładu na zasadach pełnego wewnętrznego rozrachunku gospodarczego wymaga zgody prezydium właściwej rady narodowej.

§ 11. 1. W razie poniesienia przez przedsiębiorstwo w ciągu roku obrachunkowego kosztów bieżących związanych z prowadzeniem zakładowej działalności socjalnej w wysokości przekraczającej uzyskane dochody, kwota przekroczenia podlega pokryciu z premii przysługującej na pod-

stawie obowiązującego w danym przedsiębiorstwie systemu premiowania pracownikom odpowiedzialnym za przekroczenie, nie więcej jednak niż do połowy należnej im premii za IV kwartał danego roku. Nie pokryta z premii część przekroczenia kosztów podlega potrąceniu ze środków funduszu socjalnego w następnym roku obrachunkowym.

2. Za pracowników odpowiedzialnych za przekroczenie kosztów, o których mowa w ust. 1, uważa się dyrektora, zastępcę dyrektora, któremu podlegają komórki organizacyjne prowadzące zakładową działalność socjalną, głównego księgowego oraz inne osoby, wyznaczone przez dyrektora przedsiębiorstwa jako odpowiedzialne za całość lub poszczególne rodzaje prowadzonej przez przedsiębiorstwo zakładowej działalności socjalnej.

§ 12. Wyniki finansowe działalności związanej z prowadzeniem przez przedsiębiorstwo zakładowych domów mieszkalnych, domów zbiorowego zakwaterowania (hotelu robotniczych i kwater wynajętych), szkół zawodowych przyzakładowych, internatów, stołówek i bufetów, ośrodków służby zdrowia, gospodarki rolnej i zakładów usługowych, jak również wydatki na stypendia fundowane i praktyki studenckie obciążają koszty działalności operacyjnej przedsiębiorstwa.

§ 13. 1. Koordynację zakładowej działalności socjalnej (§ 3) oraz działalności wymienionej w § 12 porucza się właściwym ministrom, nadzorującym w zakresie swojej kompetencji odpowiednie dziedziny usług socjalnych i kulturalnych w skali ogólnokrajowej, zwanym dalej ministrami koordynującymi, a w szczególności:

- 1) Ministrowi Handlu Wewnętrznego — w zakresie prowadzenia stołówek pracowniczych i bufetów,
- 2) Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej — w zakresie prowadzenia ośrodków służby zdrowia i sanatoryjnych oraz żłobków,
- 3) Ministrowi Oświaty i Szkolnictwa Wyższego — w zakresie prowadzenia zawodowych szkół przyzakładowych, internatów, przedszkoli, świetlic dziecięcych, ogródków jordanowskich, wczasów (kolonii) dla dzieci i młodzieży,
- 4) Przewodniczącemu Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki — w zakresie prowadzenia urządzeń sportowych, ośrodków turystycznych i ośrodków wypoczynku niedzielnego i świątecznego, a w zakresie prowadzenia domów wczasowych — Naczelną Dyrekcję Funduszu Wczasów Pracowniczych, działającej w porozumieniu z Przewodniczącym Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki,
- 5) Ministrowi Kultury i Sztuki w zakresie prowadzenia placówek kulturalno-oświatowych (domów kultury, klubów, świetlic, bibliotek),
- 6) Ministrowi Gospodarki Komunalnej — w zakresie gospodarki zakładowymi domami mieszkalnymi,
- 7) Ministrowi Rolnictwa — w zakresie gospodarki rolnej,
- 8) Przewodniczącemu Komitetu Drobnej Wytwórczości oraz Ministrowi Gospodarki Komunalnej — w zakresie prowadzenia zakładów usługowych.

2. Do zadań ministrów koordynujących zakładową działalność socjalną oraz działalność wymienioną w § 12 należy:

- 1) ustalanie wytycznych w zakresie prowadzenia przez przedsiębiorstwa poszczególnych rodzajów działalności i ich koordynacji z ogólną polityką Państwa w tej dziedzinie,
- 2) ustalanie zasad podziału działalności na prowadzoną bezpośrednio przez przedsiębiorstwa lub powierzoną jednostkom wyspecjalizowanym,
- 3) ustalanie zasad organizacji i eksploatacji urządzeń i zasad odpłatnego korzystania z urządzeń innych jednostek, opracowywanie zasad odpłatności usług oraz ustalanie norm wydatków w celu zapewnienia efektywności usług

świadczonych przez eksploatację własnych urządzeń i przez korzystanie z usług urządzeń innych jednostek,

4) ustalanie norm finansowych żywienia.

3. Właściwi ministrowie wykonują w odniesieniu do przedsiębiorstw podległych i nadzorowanych zadania koordynacyjne wymienione w ust. 2 zgodnie z wytycznymi ministrów koordynujących oraz zadania koordynacyjne w zakresie prowadzenia domów zbiorowego zakwaterowania.

4. Ministrowie koordynujący wykonują swoje zadania w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrem Finansów i Centralną Radą Związków Zawodowych, a właściwi ministrowie wykonują swoje zadania w porozumieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych.

§ 14. 1. Minister Finansów określi:

1) zasady ewidencji kosztów i dochodów z tytułu działalności, o której mowa w §§ 3 i 12, oraz z tytułu innych rodzajów działalności objętej dotychczas działalnością pozaoperacyjną przedsiębiorstw,

2) zasady rozliczeń z tytułu usług świadczonych przez komórki działalności operacyjnej na rzecz działalności, o której mowa w pkt 1.

2. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w porozumieniu z Ministrem Finansów dostosuje do zasad uchwały

zasady sprawozdawczości z zakresu rodzajów działalności, o których mowa w ust. 1.

§ 15. 1. Traci moc uchwała nr 402 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 1963 r. w sprawie działalności pozaoperacyjnej o charakterze socjalno-bytowym przedsiębiorstw państwowych (Monitor Polski Nr 95, poz. 444).

2. Do czasu wydania przepisów przewidzianych w niniejszej uchwale pozostają w mocy przepisy wydane na podstawie uchwały wymienionej w ust. 1, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą uchwałą.

§ 16. Zaleca się centralnym związkom spółdzielczym, świadczącym w ramach swej działalności określone w §§ 3 i 12 usługi, dostosowanie zasad planowania i finansowania tych usług do zasad unormowanych uchwałą.

§ 17. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów. Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrowi Finansów oraz innym zainteresowanym ministrom.

§ 18. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1971 r., a w odniesieniu do przedsiębiorstw, w których rok gospodarczy rozpoczyna się 1 lipca — obowiązuje od dnia 1 lipca 1970 r.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz